

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

OPBOUW

Evangelisch-Lutherse Gemeente
Groningen

Nr.1, januari 2012
65e jaargang

Bijdragen voor de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen zijn nodig om de activiteiten van de gemeente te kunnen financieren. U kunt uw bijdrage overmaken op de volgende rekening:

Gironummer 820317 t.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen.

Alvast hartelijk bedankt voor uw bijdrage.

Bestellen collectebonnen:

De Collectebonnen (10 x € 1, 10 x € 2, 4 x € 5) zijn op een vel ter waarde van € 50 verkrijgbaar. U bestelt ze door het bedrag van € 50 (of het meerdere ervan) plus € 1 voor papier en versturen over te maken aan de lutherse gemeente (gironummer 820317) en vermeldt in het betref 'collectebonnen' en uw postadres. U ontvangt de collectebonnen per post thuis.

Inhoud

<i>Een tapijt van Wim Crowwel in de Lutherse kerk.....</i>	<i>4</i>
<i>Kerkdiensten februari - maart 2012.....</i>	<i>7</i>
<i>Onderhoud van onze Lutherse Kerk.....</i>	<i>9</i>
<i>Kandidaatstelling kerkenraadsleden.....</i>	<i>11</i>
<i>Ontmoetingsmiddagen 15 febr en 21 mrt.....</i>	<i>12</i>
<i>Wijzigingen in de Ledenadministratie.....</i>	<i>12</i>
<i>Muziekdiensten februari en maart 2012</i>	<i>13</i>
<i>JONG – OUD : APART – SAMEN.....</i>	<i>14</i>
<i>Uitnodiging jubileumviering.....</i>	<i>15</i>
<i>Cantorij.....</i>	<i>17</i>
<i>Agenda concerten februari-maart 2012.....</i>	<i>17</i>
<i>GSP – Europa mon amour.....</i>	<i>18</i>
<i>Gefeliciteerd!.....</i>	<i>20</i>
<i>Van de kerkrentmeesters.....</i>	<i>21</i>
<i>Collecteopbrengsten.....</i>	<i>24</i>
<i>Collectedoelen.....</i>	<i>25</i>
<i>Van de kerkenraad.....</i>	<i>28</i>

Een tapijt van Wim Crouwel in de Lutherse kerk

Een tot nu toe onbekend gebleven ontwerp van Wim Crouwel bevindt zich bij ons in de kerk. Naar aanleiding van een overzichtstentoonstelling van het oeuvre van de bekende grafische vormgever Wim Crouwel in het stedelijk museum in het najaar van 2012 heeft de KRO op 11 september 2012 een interview met Wim Crouwel uitgezonden. Daarbij werd Wim Crouwel meteen aan het begin van het gesprek naar zijn kerkelijke achtergrond gevraagd. Hij vertelt dat zijn ouders actief waren in de Lutherse kerk in Groningen en dat hij in de jaren zestig een kleed voor deze kerk ontworpen heeft. (Wie dat interview wil beluisteren vindt een link naar dit interview op www.elgg.nl) Het gaat om dit kleed op het liturgisch centrum.

(foto: S. Freytag)

Door bovengenoemd radio-interview kwam de heer Boekraad achter het bestaan van dit voor hem onbekend ontwerp van Crouwel dat bij ons in de kerk ligt. Hij heeft samen met anderen een volledige catalogus van het werk van Wim Crouwel samengesteld en is nu bezig met een revisie van deze catalogus voor een heruitgave. Er zal ook een Engelse uitgave van de catalogus verschijnen. Dit tot nog toe onbekende ontwerp blijkt nu een zeer onverwachte

aanvulling op de oeuvrelijst van Crouwel en zal zeker een plaats krijgen in de gereviseerde uitgave schrijft Boekraad en vraagt om verdere informatie en foto's.

Ik wist wel dat het tapijt in onze kerk door Wim Crouwel was ontworpen en dat hij later directeur van het Boijmans van Beuningen is geweest maar verder wist ik niets over hem. Wim Crouwel is bekend geworden met het ontwerp van het 'new alphabet' dat alleen met rechte lijnen werkt.

Ook heeft hij vele jaren posters, catalogi e.a. voor het stedelijk museum in Amsterdam ontworpen. De meeste Nederlanders kennen misschien niet zijn naam maar wel zijn ontwerpen zoals bv. de onderstaande reeks postzegels. Wim Crouwel heeft een sobere, heldere grafische stijl. Hij ontwerpt in de stijl van het modernisme.

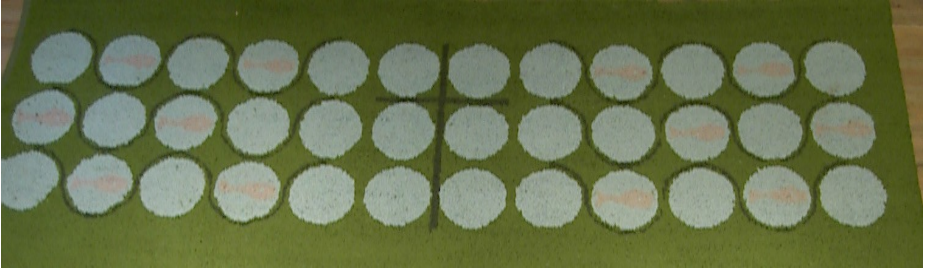
Dat strenge, sobere en grafische herkennen we ook in het ontwerp van het tapijt in onze kerk. De mail van de heer Broekraad werd voor mij de aanleiding om eens wat beter naar dit tapijt te kijken.

Links zien we een wijnblad en een druiventros en rechts een beker en een korenaar. Het interpreteren van symbolen hangt altijd ook af van wat de kijker ziet en er zich bij denkt. Het wijnblad en de druiventros zijn delen van de wijnstok. De wijnstok is symbool voor het volk Israël. God is in de Bijbelse beelden de wijngaardenier die voor de wijnstok zorgt. Daarmee herinnert de wijnstok ook aan het verbond dat God met het volk Israël heeft gesloten.

De beker en de korenaar herinneren aan het brood en de wijn van het heilig avondmaal. In dat heilig avondmaal heeft Jezus Christus een nieuw verbond met de mensen gesloten tot vergeving van zonden.

Zo beelden die twee kanten het oude en het nieuw testament, het oude en het nieuwe verbond uit waarop het christelijk geloof is gebaseerd. Zo komen we ook bij het centrale symbool van het

christelijk geloof, bij het kruis in het midden, achter. Het kruis herinnert aan de kruisdood van Jezus Christus en daarmee ook aan zijn opstanding.

In sommige van de bolletjes zien we vissen. Op de foto is het slecht te zien omdat het contrast zo klein is. Om die bolletjes loopt slingerend een donkere lijn. Volgens mij zijn dat vissen in een net en moet ik daarbij denken aan het verhaal van de wonderbaarlijke visvangst (Lucas 5: 1-11). Een verhaal dat ook voorkomt op het zegel van onze gemeente. Jezus roept de discipelen uit hun vissersbestaan en zegt dat ze nu mensen gaan vangen. Daarmee is dit ook een beeld van de navolging, van de mensen die zich laten vangen door het geloof in Jezus Christus.

Dit zijn maar een paar associaties bij dit ontwerp, zo kan men nog veel meer associaties hebben bij het afgebeelde. Bij de korenaar kunnen we bij voorbeeld ook denken aan het aren plukken op sabbat (Matteüs 12:1-6). Iedereen kan zijn/haar eigen verklaring geven aan het afgebeelde, we kunnen elkaar ook verrijken met elkaars associaties. Misschien gaat u na dit stukje ook eens goed naar dit bijzondere kleed kijken.

Een ontwerp maken is eerst het begin, het ontwerp moet ook uitgevoerd worden. Over de uitvoering van dit ontwerp zal ik in de volgende Opbouw vertellen.

Ds. Susanne Freytag

Kerkdiensten

De diensten beginnen in principe om 10.00 uur in de Kerkzaal.

Diensten met een zijn diensten waarin het heilig avondmaal wordt gevierd. Diensten aangeduid met hebben een kinderoppas en kindernevendienst.

Kerkdiensten februari - maart 2012

FEBRUARI

feb 5 **Septuagesima**
voorganger: ds. Fennema

feb 12 **Sexagesima**
Cantatedienst BWV 126
gezamenlijke dienst met de doopsgezinde gemeente
voorganger: ds A.E. Reichman-Scheffer

feb 19 **Quinquagesima**
voorganger: ds. A.v. Ess

feb 26 **Invocavit**
 m.m.v. Cantorij
voorganger: ds. Y.C. de Groot

MAART

mrt 4 **Reminiscere**
voorganger: ds. G. J. Lagemaat

mrt 11 **Oculi**
Muziekdienst 'Stabat mater'
voorganger: ds. S. Freytag

mrt 18 **Laetare**
voorganger: ds. K. Hansen

mrt 25 **Judica**
 voorganger: ds. S. Freytag

APRIL

apr 1 **Palmzondag**
voorganger: ds. G. Renting

Kinderdienst **11.30 uur**

apr 5 **Witte donderdag** **19.30 uur**

Met rem. gem. in Remonstrantse Kerk,
voorganger: ds. S. Freytag en ds. L. Lijzen

apr 6 **Goede Vrijdag** **19.30 uur**
Met rem. gem. en doopsgez. gem. in de Lutherse Kerk
voorganger: ds. S. Freytag en ds. L. Lijzen

apr 8 **Pasen**
Cantatedienst BWV 249 Oster-Oratorium
voorganger: ds. S. Freytag

Onderhoud van onze Lutherse Kerk

Het zal u niet ontgaan zijn, dat onze kerk in december 2011 in de steigers stond. Wat gebeurde er?

Sinds de beëindiging van de kerkrestauratie in 1998 inspecteert Monumenten Wacht (MW) de staat van onderhoud van het gebouwencomplex.

Het rapport van MW is voor ons een leidraad voor wat dringend of minder dringend aan onderhoud toe is. Een eerste vereiste is het gebouw wind- en waterdicht te houden.

Nu, vele jaren na de restauratie is er beginnende scheurvorming in het pleisterwerk, aan de kloosterstenen en het dekkend verfsysteem vastgesteld. Men vond vocht- en zouttransport aan het stucwerk en aan de verflaag. Verder constateerde men zwakke plekken in het voegwerk aan de voorgevel van de kerk. Pas vanaf

de steiger kon men andere mankementen opsporen en verhelpen. Dit bleek helaas het geval te zijn met de zwaan hoog boven aan de kerkgevel. Oxidatie bij de verankering achter de zwaan enerzijds en anderzijds scheuren en verwerking aan de zwaan zelf. Na de vakkundige renovatie pronkt dit Luthers symbool weer in volle glorie.

Welnu, conform de voorschriften van ROEZ gaat men hierbij te werk, d.w.z., op de juiste manier worden scheuren, losse plekken in het pleisterwerk, de kloosterstenen grondig voorbehandeld, met de daarvoor bestemde materialen. Biologische aangroei, zoals algen, schimmels en mossen worden verwijderd.

Hierbij dienen ook milieu- en veiligheidseisen gewaarborgd te zijn. Om aan alle eisen te voldoen, hebben wij een lang traject moeten afleggen, nota bene van maart tot november 2011. Gelukkig kan tegenwoordig ook in de koude maanden dit soort werk verricht worden.

Na afronding van de kerkrestauratie in 1998 was men ervan doordrongen dat toekomstig onderhoud en de daarmee gepaard gaande kosten zich zullen aandienen. Dat resulteerde in een onderhoudsplan van 10 jaar. De nog resterende gelden uit dit plan worden hiervoor ingezet, met de voorwaarde, dat alles nog in 2011 gereed zal komen.

Als MW haar taak goed wil uitvoeren, moeten wij ook in dat opzicht aan veiligheidsnormen voldoen. Dit leidde tot het aanbrengen van luiken in het pannendakgedeelte van de kerk. Deze zijn vanaf de buitenkant niet zichtbaar. Vanaf de kerkzolder kan men nu van binnenuit veilig het kerkdak rondom bereiken, controleren en zo nodig herstellen.

De binnenruimtes van het gebouwencomplex blijven niet buiten beschouwing.

Veelvuldig gebruik (verhuur) van de kerkzaal leidt tot slijtage aan o.a. de zuilen en de portaaldeur. Om dezelfde reden is het houtwerk van de koffiebar in de foyer inmiddels aan een

schilderbeurt toe.

Een losgeraakt ornamentje van de preekstoel (uit 1696) leidde tot een nadere speurtocht hieromtrent. Men ontdekte dat andere ornamentjes ook loszaten, en dat er verschil in de bewerking was. Resultaat van een opknapbeurt in het verleden?

Tien rijkversierde nieuwe ornamentjes sluiten nu naadloos aan bij de anderen.

Onderhoud is nooit af, elk jaar dienen zich kleine of grotere herstelwerkzaamheden aan, met het daarbij behorende kostenplaatje.

Gabriele Hassink-Kröning

Namens de St. tot Exploitatie van het Gebouwencomplex der Evangelisch Lutherse Gemeente

Kandidaatstelling kerkenraadsleden

De kerkenraad deelt hierbij mede dat Jan Hovy en Patryk Piwocky zich bereid hebben verklaard om toe te treden tot de kerkenraad. De kerkenraad is met deze toezeggingen zeer verheugd en stelt hen hierbij kandidaat. Zij stellen zich in volgende Opbouw aan u voor.

Stemgerechtigde leden der gemeente kunnen bezwaar aantekenen tegen de benoeming van bovenstaande personen. tevens hebben stemgerechtigde leden het recht om tegenkandidaten te stellen. Deze kandidaatstelling dient ondersteund te worden door tenminste tien stemgerechtigden en door een verklaring, dat betreffend persoon een eventuele benoeming aanvaardt. Stemgerechtigde leden der gemeente zijn de belijdende leden en de doopleden die de jaren des onderscheids hebben bereikt.

Bezwaren en kandidaatstellingen van tegenkandidaten dienen voor 15 maart schriftelijk ingediend te worden bij de kerkenraad.

Indien er geen bezwaren ingediend worden dan wel tegenkandidaten gesteld worden, worden Jan Hovy en Patryk Piwocky geacht gekozen te zijn en worden zij in de dienst van 25 maart a.s. ingezegend tot lid van de kerkenraad.

de kerkenraad

Ontmoetingsmiddag

Ontmoetingsmiddagen 15 febr en 21 mrt

De ontmoetingsmiddagen zijn op de derde woensdag van de maand. U bent van harte uitgenodigd om met elkaar in gezelligheid samen te zijn met elke keer een ander thema.

woensdag 15 februari van 14:00 uur – 15:30 uur in de Foyer

De zaal is open van 13:30 uur tot 16:00 zodat niemand die met de bus of taxi komt voor de deur hoeft te wachten.

Graag ontmoet de voorbereidingsgroep u op deze middag!

De volgende ontmoetingsmiddag is op **21 maart** (zelfde tijd en plaats).

Muziekdiensten februari en maart 2012

Op **zondag 12 februari 2012** (Sexagesima) zingt het Luthers Bach Ensemble een Zondag Sexagesima cantate: cantate Erhalt uns Herr, bei deinem Wort BWV126 van Johann Sebastian Bach.

Het Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) staan onder leiding van Tymen Jan Bronda. Voorganger in deze dienst is Ds. A.E. Reichmann-Scheffer.

De anonieme dichter van deze cantatetekst baseerde zich op het koraal 'Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort' (1542, Martin Luther). De relatie van de cantatetekst met het evangelie van de zondag (Lucas 8:4-15) heeft de tekstdichter niet duidelijk naar voren weten te brengen. De grondgedachte luidt: een bede om het woord van de Heer te ontvangen en ons te beschermen tegen vijanden. In het openingskoor vervult de trompet een belangrijke rol. Met de in Bachs tijd beperkte technische mogelijkheden van dit instrument, heeft Bach over een zeer virtuoos speler moeten kunnen beschikken. De rest van het ensemble bestaat uit vierstemmig koor, solisten, twee hobo's, strijkers en continuo.

Op **zondag 11 maart** (Oculi) zal opnieuw Giovanni Battista Pergolesi's Stabat Mater in onze kerk klinken. Als solisten verlenen medewerkingen Sjoukje Kooistra (sopraan) en Robert Kuizenga (altus). Het barokensemble staat onder leiding van cantor-organist Tymen Jan Bronda. Voorganger is onze vaste predikante Ds. Susanne Freytag

Het oeuvre van Pergolesi omvat slechts twaalf religieuze werken, waarvan het 'Stabat Mater' het meest bekend is. Stabat Mater Dolorosa (De moeder stond bedroefd) zijn de beginwoorden van een gedicht over de moeder Gods in haar smart om de gekruisigde Christus. Het eerste deel spreekt tot de verbeelding van de luisteraar. De strijkers leggen de sfeer voor de twee stemmen die in elkaar gevlochten worden met dissonanten en vraag- en antwoordmotieven.

Pergolesi schreef dit werk voor sopraan en altus solo, begeleid door strijkers en continuo.

oecumene

JONG – OUD : APART – SAMEN

Onder deze titel is er op 21 april 2012 een Contactdag Vrijzinnigen Noord-Nederland waarvoor ieder wordt uitgenodigd die zich verwant voelt met het vrijzinnige gedachtegoed of interesse in het programma heeft.

Deze dag zal plaats vinden in het Wilhelmina – zalencentrum in Beilen van 9.45 tot 15.45 uur.

De entree voor deze dag bedraagt incl. de lunch slechts € 10,-.

Over het thema.

De generaties verschillen tegenwoordig sterk in denken en leefstijl, zo zeggen deskundigen en mensen op de werkvloer. Jongeren en ouderen zouden apart optrekken.

Ook op het gebied van religie en levensbeschouwing zijn er grote verschillen. De betrokkenheid bij de (vrijzinnige) traditie staat onder

druk. Dat zit ons niet lekker. We zouden het liefst verbindinglijnen blijven trekken. Dat vraagt om aandacht voor wat scheidt en wat bindt. Het is de moeite waard om daar een dag bij stil te staan. Wie weet komen we dan verder, zowel in ons privé-leven als in onze vrijzinnige groepen.

Het programma.

Na de ontvangst en de opening volgt er een korte film die het thema verbeeldt en als titel heeft: *‘Een hoofd vol vliegen’* over een jongetje en zijn dementerende grootmoeder. Vervolgens zal prof. dr. Hetty Zock, bijzonder hoogleraar Levensbeschouwing en geestelijke volksgezondheid aan de Rijksuniversiteit Groningen, een inleiding houden met als titel *‘Zoeken naar zin in de verschillende jaargetijden van het leven.’* In aansluiting daarop kan er in groepen gediscussieerd worden. Daarna is het tijd voor de lunch. Na de lunch volgt er een luchtiger programma waarin de pianist en zanger Bert Louissen liedjes ten gehore zal brengen met als thema *‘Vrienden voor het leven’*. Hij wordt een paar keer onderbroken door een act, een verhaal of een gedicht.

Om half vier is het programma ten einde en kan na een kop koffie of thee de thuisreis worden aanvaard.

Deze Contactdag wordt georganiseerd door het Samenwerkingsverband Vrijzinnigen Noord-Nederland waarin een aantal vrijzinnige organisaties in de noordelijke en oostelijke provincies op projectbasis samen werken.

Aanmelden voor deze dag kan tot 14 april bij de secretaris van SVNN: Ate Trox, Prins Bernhardlaan 13, 9765 AK Paterswolde, telefoon 050 3094682 of per e-mail: a.trox@planet.nl

Het Wilhelmina zalencentrum is te vinden aan het Wilhelminaplein 2 te Beilen. Op loopafstand van het station. Er is voldoende parkeergelegenheid.

Uitnodiging jubileumviering

Ede, januari 2012

Geachte heer/mevrouw,

Op zondag 28 februari 1937 werd ons huidige kerkgebouw, een bescheiden kruiskerk, in gebruik genomen. De architecten Jantzen en van Egmond maakten de plannen en onder leiding van hoofdaannemer Joh. De Gijt werden ze gerealiseerd. Ook de prachtige glas-in-loodramen in de beide beuken en het sierlijke torentje dateren uit die tijd.

Dit jaar is ons mooie sfeervolle kerkje dus al 75 jaar in gebruik. Aan dit heugelijke feit willen we aandacht schenken in het weekend van 18 en 19 februari.

Op **zaterdag 18 februari** is er om **16.00 uur** een feestelijke en muzikale bijeenkomst in de kerk. Het programma vermeldt werken van o.a. Johann Seb. Bach en Georg Friedrich Händel. Uitvoerenden zijn Martin Knotters (traverso) en Dick Troost (orgel).

Dr. K.G. van Manen vertelt iets over *Lutheranen in Nederland en met name in Ede*. De totale bijeenkomst duurt een uur. Aansluitend kunt u onder het genot van een hapje en een drankje napraten in het gemeentecentrum.

Op **zondag 19 februari** is er een feestelijke eredienst waarin ds. R. E. van den Berg (Ede 1978 – 1986) zal voorgaan en waaraan muzikale bijdragen worden geleverd door Wendy van Nes (sologang), Simone Smit (viool), Martin Knotters (traverso), Alet Maasland (basso continuo) en Dick Troost (orgel).

U bent van harte uitgenodigd voor beide bijeenkomsten.

Om een indruk te krijgen van het aantal deelnemers op **zaterdagmiddag** verzoeken we u vriendelijk u op te geven door middel van onderstaande strook. Deze strook kunt u opsturen naar Caroline Bockweg, Arthur van Schendellaan 16, 6711 DC Ede. Opgave per e-mail (bockweg_scheffers@hetnet.nl; NB: laag streepje tussen de namen!) is ook mogelijk. **Opgave graag vóór**

concerten

Agenda concerten februari-maart 2012

De volgende concerten en activiteiten worden door andere organisaties in de Lutherse Kerk gehouden, waarbij publiek welkom is. Cursief gedrukte data zijn in optie.

FEBRUARI 2012

zaterdag 4 februari	koor GICA	20.15 uur
dinsdag 7 februari	(zang)avond Conservatorium	20.00 uur
zondag 11 januari	Musica Antiqua Nova	15.00 uur
zaterdag 18 februari	voorspeelmiddag Strijkers Studio	15.00 uur
vrijdag 24 februari	SVLK	20.15 uur

MAART 2012

vrijdag 9 maart: Musica Antiqua Nova		20.15 uur
zaterdag 17 maart: Musica Antiqua Nova		20.15 uur
vrijdag 23 maart: SVLK		20.15 uur
zaterdag 31 maart: koor Dualis		20.15 uur

Gsp - studentenplatform voor Levensbeschouwing

Het werk van het studentenpastoraat is oecumenisch. In het studentenpastoraat werken verschillende kerken samen om een op studenten gericht aanbod te kunnen bieden. Het werk van het Groninger studentenpastoraat gebeurt ook namens de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen daarom ontvangt de redactie van Opbouw regelmatig kopij vanuit het studentenpastoraat om u iets van dat werk te laten zien.

GSP – Europa mon amour

Student of gesettled burger, velen van ons reizen jaarlijks een of meerdere keren naar een plaats ergens in Europa. Van de Noordkaap tot Sicilië en van de Ierse heuvels tot...ja tot waar? Misschien wel de Karpaten. Toch heeft Europa bij een deel van de Nederlanders geen gunstige pers. Het idee Europa wel te verstaan. De Europese Unie, de euro, Brussel enzovoort, staan ze echt te ver van ons af, is het allemaal te abstract en geloven we echt 'dat ze maar wat doen'?

Natuurlijk moet je kritisch blijven, maar voor het grootste deel praten we elkaar maar wat aan met onze euroscepsis. Met al zijn veelvoud hebben we een prachtig continent. Begrijpen doe ik de eurosceptici niet, maar sommigen vinden dit een elitaire houding.

Bij een recente vergadering van Europese Protestantse Kerken in de buurt van Stuttgart kwam ik de veelzijdigheid weer op een boeiende manier tegen. Want zoals je eigen gemeente een waaier aan mensen en ideeën kan zijn, zo is de internationale kerkfamilie dat ook. Mits je elkaar met je verschillen accepteert. Voor de Gemeenschap van Protestantse Kerken in Europa, de zogenaamde Leuenbergkerken, is dan ook het motto *Eenheid in verzoende verscheidenheid*. Je vindt er gereformeerden, lutheranen, methodisten, hernhutters, waldenzen en een remonstrant, die

zichzelf het liefst een liberaal christen vindt, maar ook tot de calvinistische reformatie behoort.

Zo waren we met 80 mensen uit 50 kerken, van het grote Duitsland tot het kleine Liechtenstein, van de Noorse Staatskerk tot de verdrukte waldenzen in Italië, van het vertrouwde 'Engels' uit Schotland tot het onbegrijpelijke Hongaars van de poesta en Transsylvanië. En toch was Europa hier heel erg tastbaar. Met alle verschillen van herkomst en geloofsaccenten was er die ene verbinding door de kerk. Zo vielen de grenzen weg, ook al hebben we als tradities soms flinke muren rondom ons opgetrokken.

De gezamenlijke wil om te praten, uit te wisselen, om te vieren en te delen was sterker (wie Taizé bezocht zal dat beamen). En dat leverde boeiende momenten op rond het thema *De samenwerking versterken*. Want niet overal is het zo gemakkelijk als in Nederland. Neem de waldenzen of de protestanten in Wit-Rusland, ze moeten strijden voor hun bestaan. Maar bij een forum als dat in Duitsland kun je elkaar twee weken bemoedigen.

Het kan best zijn, dat een deel van de Europeanen zo'n verbindende draad als een kerk niet heeft en zich dus geen Europeaan voelt in de diepere betekenis. Dat is jammer. Misschien knopen we tijdens onze vakanties wel te weinig het gesprek aan met de lokale bevolking bij wie we te gast zijn. Om welke reden dan ook. Maar ligt daar niet juist een sleutel? Aan de basis, in dat ene kleine gesprek met de andere mens? Waar wij zelf groeien, daar groeit Europa. Dus als je straks op de lange latten staat, in de zon ligt of een kerk binnenloopt, trek dan de stoute schoenen maar eens aan! Wedden dat ze goed passen?!

Lense Lijzen

Van de kerkrentmeesters

Van de kerkrentmeesters

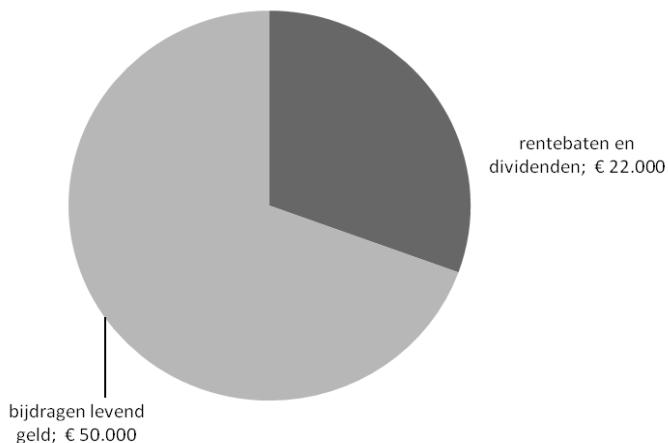
Bijdragen levend geld in 2011

In de maand december 2011 is, mede op basis van de oproep in de laatste Opbouw van 2011, een fantastisch bedrag van rond 5.500 euro aan de gemeente gegeven. En in januari 2012 kwamen nog steeds bijdragen binnen naar aanleiding van de deze oproep! De bijdragen levend geld bedragen daarom in het jaar 2011 rond 30.000 euro. We danken alle gevers hartelijk die in 2011 zo gul aan de gemeente hebben gegeven.

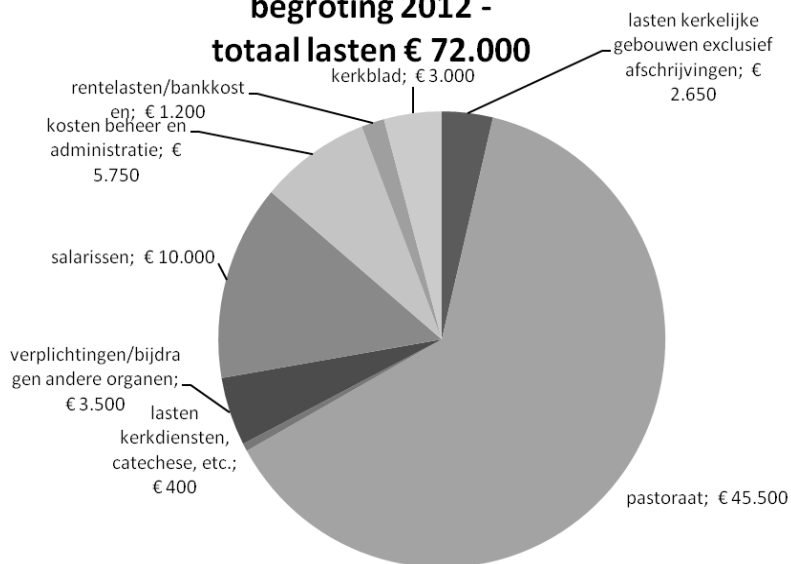
Begroting 2012

De kerkenraad heeft op 23 november 2011 de begroting van de gemeente voor het jaar 2012 vastgesteld. De begroting sluit aan bij de begroting voor het jaar 2011 en is kort samengevat als volgt:

**begroting 2012 -
totaal baten € 72.000**

**begroting 2012 -
totaal lasten € 72.000**

Actie Kerkbalans 2012

KERK **BALANS**

Kort geleden heeft u de brief van de gemeente voor de “Actie Kerkbalans 2012” ontvangen. Daarin wordt de “Actie Kerkbalans 2012” nader toegelicht. We verzoeken u ons uw toezegging voor 2012 te doen toekomen. Hartelijk dank alvast voor uw reactie.

Collectebonnen

We willen u op de mogelijkheid wijzen om collectebonnen van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen te bestellen. De collectebonnen zijn op een vel ter waarde van 50 euro verkrijgbaar, onderverdeeld in bonnen van 1, 2 en 3 euro. Deze collectebonnen kunt u bij de collecte van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen in plaats van contant geld gebruiken. Het voordeel voor u is dat u bij het gebruik van collectebonnen een kwitantie heeft voor het geven van deze giften aan de gemeente.

De collectebonnen kunt u als volgt bestellen:

U maakt het bedrag van 50 euro (of het meerdere daarvan), plus 1 euro voor papier en versturen, over op de rekening van de gemeente (gironummer 820317 t.n.v. Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen) en vermeldt in het betref “collectebonnen” en uw

postadres. Graag deelt u de bestelling ook aan de kerkrentmeester direct mee (per email: philipp.jaeger@hetnet.nl of per telefoon 050-5251775). De collectebonnen worden vervolgens aan u per post verstuurd.

Philipp Jäger en Britta Hetteema-Krause

Uit de diaconie

Collecteopbrengsten

20 november	Eigen diaconie	73.75 €
27 november	Lutherse kerkmuziek	30.10 €
04 december	missionair werk	30.75 €
11 december	Open Hof	167.42 €
24 december		
kinderdienst	Kinderen in de knel	31.30 €
kerstavond	Kinderen in de knel	93.35 €
25 december		
Eerste kerstdag	Kinderen in de kne	217.83 €
08 januari	Eigen diaconie	65.74 €
22 januari	Oecomene	34.71 €

Collectedoelen

5 februari - Kerk in Actie | Werelddiaconaat

In Burkina Fasso, een land waar de watervoorziening een groot probleem is, werkt de ontwikkelingsorganisatie ODE, van de Raad van de Evangelische Kerken, in verschillende dorpen aan betere voedselvoorziening, en aan toegang tot en gebruik van water. Met de opbrengst van de collecten voor het Werelddiaconaat kunnen wij organisaties als ODE steunen. Helpt u mee?

12 februari - Stichting Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek

De eerste muziekdienst in het nieuwe kalenderjaar grijpen we aan om te collecteren voor de Lutherse werkgroep die zich al meer dan zestig jaar inzet voor de verbreiding van kerkmuziek in het algemeen en de lutherse kerkmuziek in het bijzonder. Wij hopen dat de opbrengst van deze collecte mag bijdragen aan het hart van ons gemeenteleven, de eredienst, waarin muziek een wezenlijk onderdeel van de liturgie vormt.

19 februari - PKN Missionair

De kerk krimpt, maar op sommige plekken groeit de kerk ook. In nieuwbouwwijken van grote steden worden nieuwe gemeenten gevormd. Samen met de bewoners van de nieuwe wijk is de pionierende predikant aan het ontdekken wat voor kerk bij de wijk past en hoe deze vorm kan krijgen. De Protestantse Kerk Nederland probeert op verscheidene plaatsen zo'n kerk in de startblokken te zetten. Uw financiële steun daarvoor wordt gevraagd in de collecte voor het missionaire werk in eigen land.

26 februari - Eigen diaconie

We streven ernaar om eenmaal per maand voor de eigen diaconie te collecteren. Een deel van de opbrengst wordt besteed aan doelen die niet als zodanig op het collecterooster staan. Binnenkort willen we in Opbouw iets over deze niet met name genoemde doelen

schrijven. Daarnaast worden relatief kleine, maar belangrijke dingen voor ons gemeentelieven betaald uit de diaconiecollecte, zoals de bloemen op de altaartafel, de wenskaarten voor jarigen en – niet elk jaar, maar dit jaar wel – een nieuwe Paaskaars.

4 maart - Voorjaarszendingsweek

Op de tweede zondag in de veertigdagentijd staan we stil bij het kerkelijk opbouwwerk op Cuba, waar het leven voor veel mensen erg zwaar is. CRDD is een kerkelijke organisatie die kerken helpt om bijvoorbeeld een tafeltje-dek-je project voor ouderen op te zetten. Zij laat zien dat de kerk oog heeft voor mensen, biedt praktische hulp aan kwetsbare groepen en pastorale hulp aan onder meer gevangenen. De collecte is bestemd voor het zendingswerk van Kerk in Actie, in Cuba en vele andere landen.

11 maart - Open Hof

De Open Hof is een huis in de binnenstad van Groningen waar mensen terecht kunnen die aan de rand of buiten de samenleving staan. Zeker in een maatschappij waar door de economische tegenwind de voedselbank meer afnemers telt én minder te verstrekken krijgt aangeboden, is een huiskamer waar naast een broodmaaltijd ruimte is voor een gesprek, een kop koffie, een luisterend oor, hard nodig. Uw diakenen collecteren vandaag om er mede voor te zorgen dat de Open Hof open blijft!

18 maart - Lutherse vakantieweken

Ruim voor de zomervakantie collecteren wij elk jaar voor hen voor wie het moeilijk is om met vakantie te gaan. Financiële krapte of problemen met de gezondheid kunnen er de oorzaak van zijn dat een vakantie niet te betalen is. Wij willen het voor hen mogelijk maken ook het vakantiegevoel te ervaren, en er ook een week tussenuit te kunnen in de lutherse vakantiehuizen. De collecteopbrengst van deze morgen kan hen al een eindje op weg helpen. Helpt u mee?

25 maart - Eigen diaconie

Vandaag collecteren we voor het werk van onze eigen diaconie. Uw bijdragen worden door de diakenen zo goed mogelijk besteed, voor mensen en activiteiten in én buiten onze eigen gemeente. Helpt u uw diakenen helpen?

1 april - Kerk in Actie | Diaconaat

In veel ontwikkelingslanden heeft Kerk in Actie plaatselijke partners die weten wat er in hun stad of omgeving nodig is. Dat is ook het geval in Uganda, waar in de hoofdstad Kampala veel kinderen op straat leven. KAYDA wil voor deze kinderen zorgen voor een slaapplek, geborgenheid, onderwijs. En lessen in naaien en houtbewerken, zodat de kinderen later werk vinden en perspectief hebben op een betere toekomst. Voor dit project en vele andere van Kerk in Actie is de diaconiecollecte van deze morgen bestemd.

I Van de kerkenraad

Van de kerkenraad

Op de vergadering in januari kwamen weer uitlopende onderwerpen aan de orde. Ik begin met één zeer verheugend bericht: de kerkenraad zal worden uitgebreid met twee nieuwe leden: Jan Hovy en Patryk Piwocki. Zij hebben al enkele kerkenraadsvergaderingen als waarnemer bijgewoond, en hebben te kennen gegeven dat zij bereid zijn tot de kerkenraad toe te treden. Verdere informatie hierover vindt u elders in deze *Opbouw*.

Susanne heeft studieverlof van 15 januari tot en met 4 maart. Zij zal ook deze periode zich verdiepen in de cantates van Bach, maar gaat ook een reis naar Indonesië maken om een van haar dochters daar te bezoeken. Daarom zal zij een deel van de Bachstudie vervolgen tijdens de komende zomervakantie.

Tamelijk uitvoerig wordt gesproken over de website van onze gemeente. Die is niet slecht, maar kan nog wel beter. Diverse ideeën worden aangedragen over wat er allemaal op zou kunnen of moeten staan, en hoe de toegankelijkheid en de gebruikersvriendelijkheid van de site zouden kunnen worden verbeterd. Een kleine commissie zal worden gevormd om zich verder over onze website te buigen.

Behalve met de site communiceren we ook via *Opbouw*, al is dat medium in de eerste plaats voor intern gebruik. De opzet wordt om de zoveel jaar tegen het licht gehouden, en dat gaan we dit (voor)jaar ook weer doen. Maar wees niet bang, *Opbouw* zal vooral *Opbouw* blijven.

Op initiatief van de lutherse predikanten uit noord en oost wordt dit jaar de cursus Leren van Luther gegeven. Ieder van de vijf predikanten van Arnhem, Apeldoorn, Zwolle, Leeuwarden en Groningen bereidt één onderwerp voor en gaat daarmee op tournee langs de vijf gemeenten. We zullen er

meer van horen en data vallen er nog niet te noteren, maar het is wel een activiteit om naar uit te zien.

De diensten met Kerst werden over het algemeen goed bezocht; alleen de kinderdienst bleef wat achter qua aantal aanwezigen, waarschijnlijk door concurrentie van het kerstspel in de Nieuwe Kerk, waaraan het *Dagblad van het Noorden* vooraf uitvoerig aandacht had besteed. Het koffie dan wel glühwein drinken na de kerstavonddienst viel erg in de smaak. Dat geldt ook voor het Brandenburgs Buffet op de eerste zaterdag van januari. Daarvoor waren ook de predikanten van buiten uitgenodigd die bij ons in de afgelopen twee jaar zijn voorgegaan. Zij die er waren, waardeerden de uitnodiging zeer en vonden het een prachtige bijeenkomst; anderen hadden tot hun spijt moeten laten weten dat ze niet aanwezig konden zijn. Initiatieven die dit en komend jaar navolging verdienen!

Henk Schaaf

Colofon

Opbouw is het officiële orgaan van de Evangelisch-Lutherse gemeente in Groningen. Opbouw verschijnt acht maal per jaar.

65e jaargang, februari, nummer 1

Copy voor het volgende nummer dient *uiterlijk 12 maart 2012* in het bezit te zijn van de redactie te zijn.

Redactie: ds. S. Freytag en Antje van der Tak
Redactie-adres: Haddingestraat 23
9711 KC Groningen

Email: opbouw.elgg@gmail.com

Reproductie en verzending: Jaap Venekamp, Gisela Klein en Klazien Opten

Bedrukken acceptgiro's en etiketten: Gisela Klein

Oplage: 310 exemplaren

Foto omslag: preekstoel